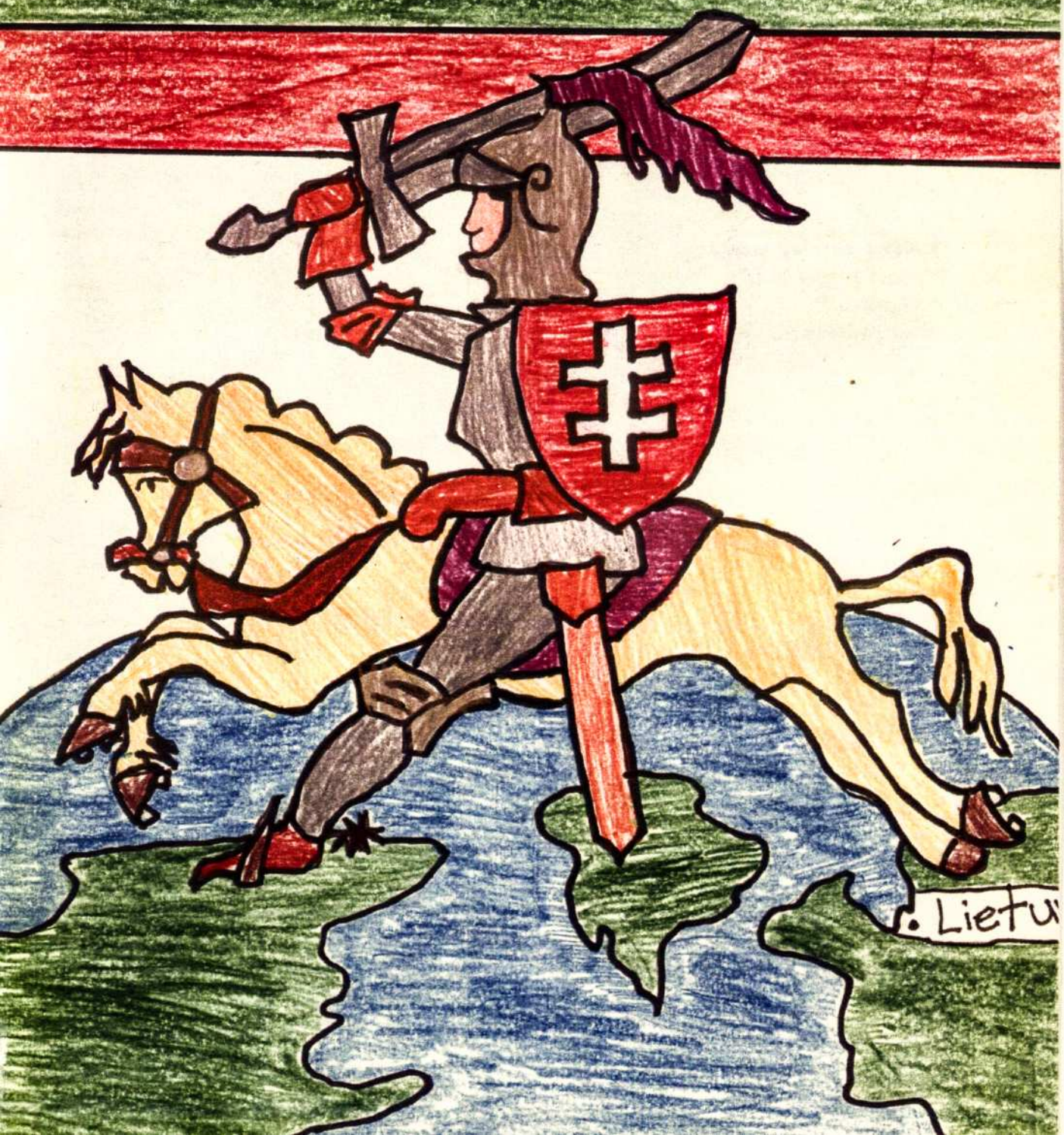

EGLUTĒ

apm

VASARIS * 2003 * FEBRUARY

VOL 54/NR. 2

EGLUTĖ

VASARIS / FEBRUARY / 2003 VOL 54 / NR. 2

PRIE EGLUTĖS SUSIRINKO:

Aš tavo gimtinė....1
Vasario 16....2
Muziejaus sodely....3

Pasakų senelės pasakos
Varpai ir peliūkštis....14
Snaigelė....18
Miško parduotuvė...19

Galvosūkliai...33

Senolio padavimai,
legendos, istorijos
Gedimino kalnas....4
Sniego Milžinai....8
Užgavėnės....9
Besmegenis
išvyksta....11
Visų mylinčių
globėjas....12

Vaikų kūryba
Rašo Čikagos lituanistinės
mokyklos mokiniai....23

Ar žinai?
Ko nemato Lietuvos žiema....30

Pirmame viršelyje
Tado Mikuckio 5 sk., Šv. Kazimiero mokykla, Los Angeles, CA piešinys

EGLUTĖ: mėnesinis lietuviškas laikraštėlis vaikams užsienyje. Išeina 10 numerių per metus; prenumerata - 15 US dol., į Lietuvą ir kitus kraštus - 20 US dol. Atsiųstą medžiagą redakcija taisy ir tvarko savo nuožiūra.

LEIDŽIA: JAV LB Švietimo taryba

REDAKTORĖ: Aušra Spitrienė

ADMINISTRACIJA, MAKETAVIMAS, SPAUSDINIMAS: Ričardo spaustuvė. tel.: 708-430-1911

EGLUTĖ (USPS 169-200) a magazine for children in Lithuanian language. Published monthly except July and August. Yearly subscription \$15.00 single copy \$1.50, to Lithuania and other countries. \$20.00 (USA currency). Published by Lithuanian Educational Council of the USA, Inc., 8812 W. 103 rd. St., Palos Hills, IL 60465. Second class postage paid at Lackport, IL 60441. Postmaster send address corrections to: Eglute Lithuanian Educational Council of the USA, Inc., 8812 W. 103 rd. St., Palos Hills, IL 60465.

AŠ TAVO GIMTINĖ

ANZELMAS MATUTIS

Paukščiuko gimtinę
Lizdu vadini,
Žuvytės gimtinė
Žaliam vandeny.

Žvėrelį vilioja
Miškai ar kalva...
Tau šneka
Gimtoji šalis –
Lietuva.

- Aš upėm upeliais
Žydrai sujuosta,
Man kojas skalauja
Jūružės puta.

Čia, mano pastogėj,
Miškai ir namai,
Ir miestai...
Ir tu čia
Dainuoji linksmi.

Virš tavo galvelės
Padangė melsva...
Aš – tavo gimtinė,
Vardu Lietuva.

VASARIO 16 – LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖ

Kiekvienas žmogus myli laisvę, jos siekia, ją brangina. Kiekviena tauta taip pat siekia laisvės, nepriklausomybės ir savarankiškumo.

Milijonai žmonių visais laikais kovojo ir guldė galvas už savo tautos nepriklausomybę.

Lietuva yra maža tauta. Tikrai reikia stebėtis jos sugebėjimu išgyventi tiek daug sunkių dienų savo istorijoje ir išlikti gyva. Per visus sunkius praeities metus ji ne tik nežuvo, bet išsaugojo savo kalbą, dainas, papročius ir savitą lietuvių liaudies meną. Visa tai puoselėjo tautos dvasinę kultūrą, iš kurios iškilo dvasios milžinai paruošti dirvą Vasario 16-tai.

Lietuvių tauta niekada neprarado vilties vėl būti laisva. 1918 metų vasario 16 d. Vilniuje Lietuvos taryba paskelbė, kad atkuriamą Nepriklausomą Lietuvos valstybę.

Nepriklausomybės kaina – kraujo kaina, kurio kiekvienas lašas yra šventas. Lietuva savo sūnų ir dukrų, gynusių ir gyvybes paaukojusių vardan jos laisvės, niekuomet neužmiršo ir neužmirš. Kartų kartoms tai primena ir primins Nežinomo Kareivio kapas Kauno Karo Muziejaus sodelyje, Vilniaus Antakalnio kapinėse dar neseniai supilti kapai. Vieni jų žuvo gindami tėvynę su ginklu rankoje, kiti – beginkliai. Visi jie mums vienodai brangūs ir liks amžinai gyvi lietuvių atmintyje.

Lietuva yra viena. Ji - mūsų turtas, ji – mūsų džiaugsmas, tad pasidžiaukime jos nepriklausomybe ir teskamba per amžius Laisvės Varpas.

Laisvės statula Kaune

MUZIEJAUS SODELIS

Vytė NEMUNĖLIS

Į Karo Muziejaus
Sodelį Kaune
Atbėgo mergytės
Su džiaugsmo žinia:

Suskynę, supynę
Linksmi po laukus
Jos atnešė pirmus
Žiedų vainikus.

Prie kapo Nežinomo Kario
Padės –
Ten garbei Vasario
Gėlytės žydės.

Ramunės, purienos,
Vijokliai žali,
Čiobreliai ir girios
Žibutė meili.

Ir bokšte Muziejaus
Kalbės joms varpai:
- Lietuvi, per auką
Tu laisvas tapai!
Kas myli tėvynę
Ją gins nedvejos;
Tas laisvės nevertas,
Kas negina jos.

GEDIMINO KALNAS

ROMAS SADAUSKAS

Juo atkakliau mokslo vyrai tyrinėja Gedimino kalno papėdes, juo atidžiau mes žiūrime į savo sostinės senovę, tuo mažiau lieka abejonių, kad ir iki garsiojo vilko staugimo Gedimino sapne Vilniaus jau būta. Ir ne kur nors kitur, o čia pat, Neries ir Vilnios santakoje.

Labai seniai, kai mūsų protėviai dar tikėjo kitais dievais, ši vieta vadinosi Šventaragio slėniu. Mokslininkų neabejojama, kad čia XII amžiaus viduryje buvo įkurtas Lietuvos pagoniškojo tikėjimo centras. Jis veikė ilgai, net ir XVI amžiaus metraščiai apie jį užsimena. Ten didžiojo kunigaikščio Šventaragio pavedimu jo sūnus Skirmuntas įkūrė nuolatinę didžiųjų kunigaikščių ir žymiųjų bajorų laidojimo vietą. Pirmasis buvo sudegintas didysis kunigaikštis Šventaragis. Istorikas M. Strykovskis mini Vilniuje buvus Dievų mišką paneryje, ir tas miškas nuo Šventaragio slėnio tęsėsi net iki Lukiškių. Greta dabartinės

Kiek legendų, padavimų
Mūs senoliai vis dar žino.
Buvo tai labai senai,
Kai gyveno milžinai,
Laumės gelsvą kasą pynė
Iš tautosakos lobyno.

Senolis girdėjo - jūs
irgi paklauskite ir
kitiems pasakykite ko
liaudies išmintis moko.
PATARLĖS IR PRIEŽODŽIAI

*Gera paukšteliai rudenį
išskristi, kad pavasarį
vėl gali sugrįžti.*

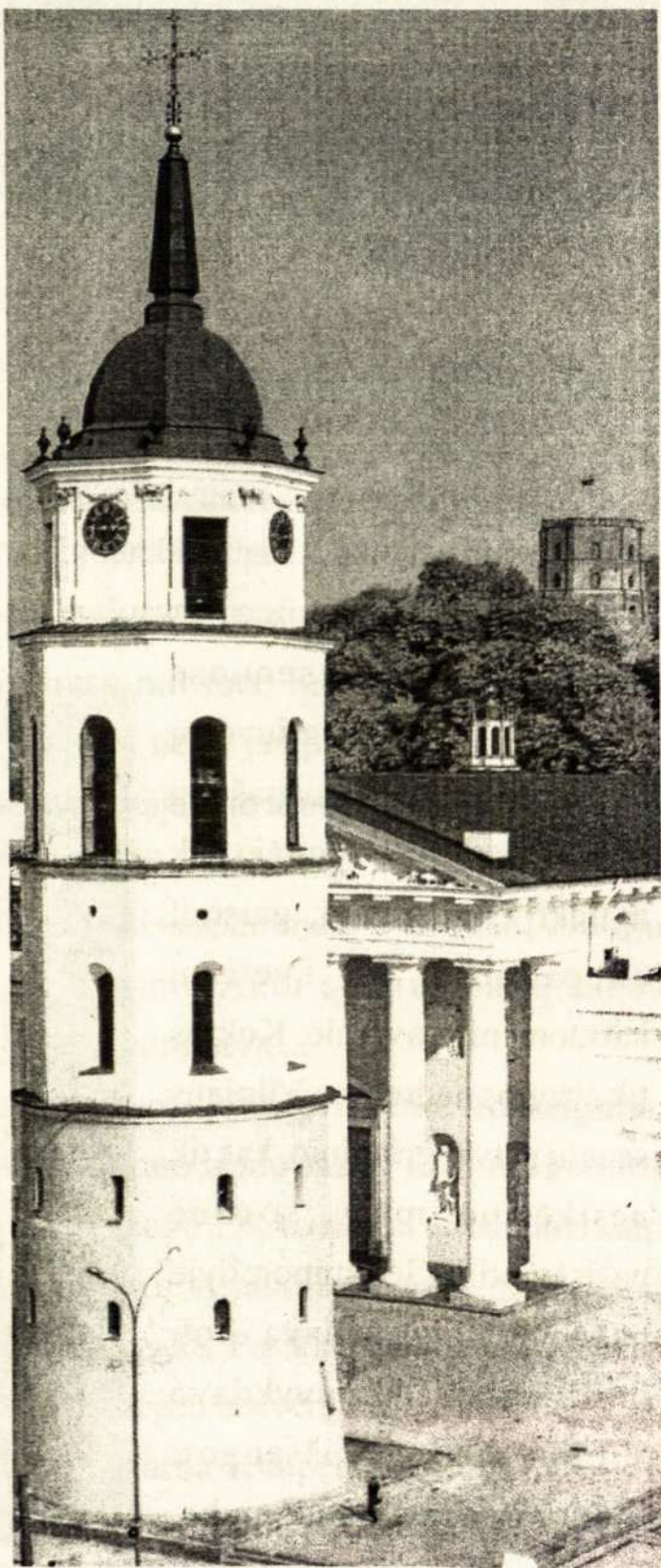
*Kiekvienam savas
kampas malonus.*

*Kur pušis išaugo, ten ir
graži.*

*Ten gera, kur mūsų
nėra.*

*Aukso kalnai tik ten,
kur žmonės negyvena.*

Tai vis mūsų būtovės slėpiniai, tik iš legendų, padavimų, pasakų atsekami. Jų net istorija nepavadinsi. O ir pati istorija, jau paliudyta metraščių, išlikusių daiktų ar kitokių įrodymų, sudarytą tokią milžinišką knygą, kad ji jokioje lentynoje netilptų. Maža to, ši knyga nuolatos auga, didėja, ir tai vyksta labai neįprastai: jai prisideda puslapių ne gale, kaip dažniausiai būna, knygą rašant toliau ir kuo nors ją papildant, o pradžioje. Mat pastaraisiais metais Gedimino kalno papėdėje verdantys mokslininkų - daugiausia archeologų - ieškojimai, žiūrėk, pateikia tokių staigmenų, kad net visko regėję dėdės aikčioja iš nustebimo. Radinys po radinio, ir Vilniaus pradžia nusikelia vis toliau ir toliau. Sužinojome, kad tai vienas seniausių Rytų Europos miestų - žmonių dar prieš Kristaus gimimą apgyventa vieta su baltų buvimo pėdsakais. Dar toli Lietuvos nebuvo, o čia jau tekėjo gyvenimas. Sekant vis

Vilniaus Arkikatedra ir Gedimino pilis.

naujus ir naujus archeologų atradimus, atrodo, kad vieną dieną ims ir išsipildys Maironio troškimas:

Aš norėčiau prikelti nors vieną senelį

Iš kapų milžinų

Ir išgirsti nors vieną, bet gyvą žodelį

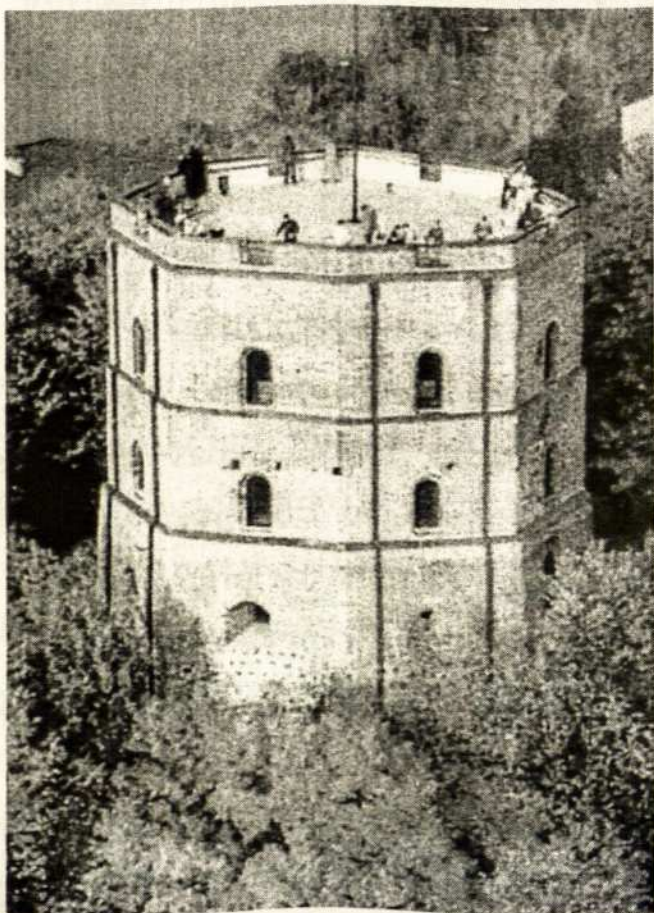
Iš senųjų laikų.

Žinoma, taip neatsitiks. Net ir prikėlęs, vargu ar su tuo seneliu, baltų protėviu, dabartinis lietuvis susikalbėtų. Gana bus ir to, ką randame anų senelių kapuose, jų gyvenviečių pelenuose bei griuvėsiuose. Ir to, ką tas pats dainius ragino matyti užkopus ant Gedimino kalno:

Antai pažvelki! Tai Vilnius rūmais

Dunkso tarp kalnų plačiai!

Tie dunksantys Vilniaus rūmai - tai jau naujųjų laikų istorija. Jos, ačiū Dievui, netenka atkasinėti knebinėjant archeologo šepetėliu. O visko galėjo būti, juk ne naujiena pasaulyje, kad iš kažkada garsėjusių miestų liko tik vardai senuose dokumentuose arba griuvėsių liekanos. Dingsčių panašiam likimui mūsų sostinė turėjo tiek ir tiek: karai, marai, gaisrai, okupacijos, svetimų kariuomenių savivalė. Kokios tik armijos nedrebino Vilniaus senųjų gatvių grindinio, kas tik nesikėsino mūsų sostinę pasisavinti ir Gedimino pilyje pakabinti savo vėliavą. Toli gražu ne visada pavykdavo Vilnių apginti, išsaugoti Lietuvos nepriklausomybę. Tarpais okupacija tęsdavosi

Gedimino pilis

Taip atrodė Vilniaus pilies kalnas 18-ame amžiuje

ištisus dešimtmečius arba net ištisus amžius. Bet ir pavergtas Vilnius lietuviams nelikdavo svetimas miestas, mes nenustodavom jo branginti, puoselėti jo šventoves, netgi jas priešams išnaikinus ar sugriovus. Paskutinė tokia okupacija nuo kurios mūsų sostinė kaip ir visa Lietuva nepaprastai smarkiai nukentėjo, daugelio širdžiai brangių dalykų neteko, truko penkiasdešimtmetį ir baigėsi 1990-ųjų kovo 11 dieną, dabar jau istoriniu Aktu atkūrus mūsų šalies nepriklausomybę. Taigi - jau jūsų atmintyje...

Minių minios, tūkstančiai žmonių žiūrėjo ir verkė iš džiaugsmo, nesigėdydami ir nesišluostydami nuo veido ašarų. Tai buvo šventos ir neužmiršamos akimirkos, lemties ir Dievo mums dovanotos kaip atlyginimas už tai, kad tų akimirkų visada laukėme neprarasdami vilties, kovodami ir tikėdamiesi pergalės. Pasiklausykime kaip plevena trispalvė laisvės vėlyje, kuriam įsibėgėti atsivėrę tokie platūs akiračiai. Arba Vilnius būdavo užgrobtas, arba Klaipėdą valdydavo kiti, o dabar mūsų tėvynė – nuo Dainavos girių iki pat Baltijos bangų. Yra ką mylėti saugoti ir ginti.

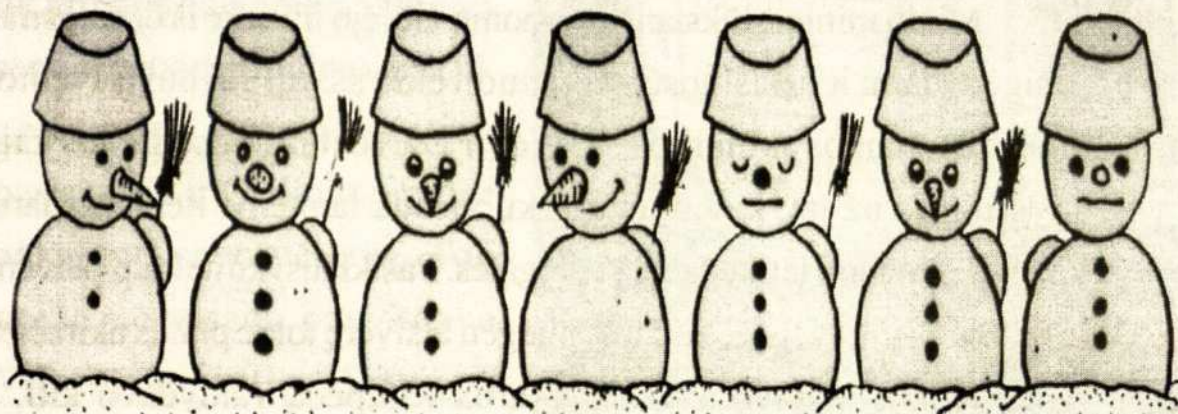
SNIEGO MILŽINAI

Martynas Vainilaitis

Dievas davė po nakties
Orą šiltą ir patogų.
Padirbėjom iš peties
Ir nulipdėm sniego žmogų.

O kad būtų jam smagiau,
Mes per pertrauką tą pačią
Jam nulipdėme daugiau
Besmegenių – antrą, trečią...

Stovi sniego milžinai
Ir galvoja (mat pašalo),
Kad stovės čia amžinai,
Kad spoksos į mus be galo.

Du iš sniego senių vienodi. Surask kurie.

UŽGAVĖNĖS

Žiema, žiema,
lauk iš kiemo! Ją
varysime lauk per
Užgavėnes. Lietuviai
nuo seniausių laikų patys
kviesdavosi pavasarį.
Persirengdavo gervėmis,
vilkais, meškomis, raganomis,
velniais, žydais, čigonais,
vaistininkais, elgetomis ir netgi
giltinėmis su dalgiais. Tikėta, jog
toku metu žemę aplanko protėvių
vėlės, todėl kaukės turėtų paslėpti nuo
jų. Persirengėliai važinėjasi rogėmis,
raičiojasi ant sniego, laistosi vandeniu.
Taip žadina žemę. Jų tikslas sudeginti Morę
arba Kotrę – tartum kokią piktą dievybę,
neleidžiančią atgimti augalijai. O atsikratę jos,
persirengėliai eina per namus kvailiodami,
krėsdami pokštus, dainuodami:

Šalta žiema šalin eina

Jau pavasaris ateina.

Per Užgavėnes nevalia būti surūgusiam, pykti, kad velnias išsuodino arba į namus veržiasi elgetos su “terbom”. Jei visus svečius priimsi, pavaišinsi, apdovanosi – bus geri metai, bet užvis smagiau pačiam žiemą iš kiemo krapštyti.

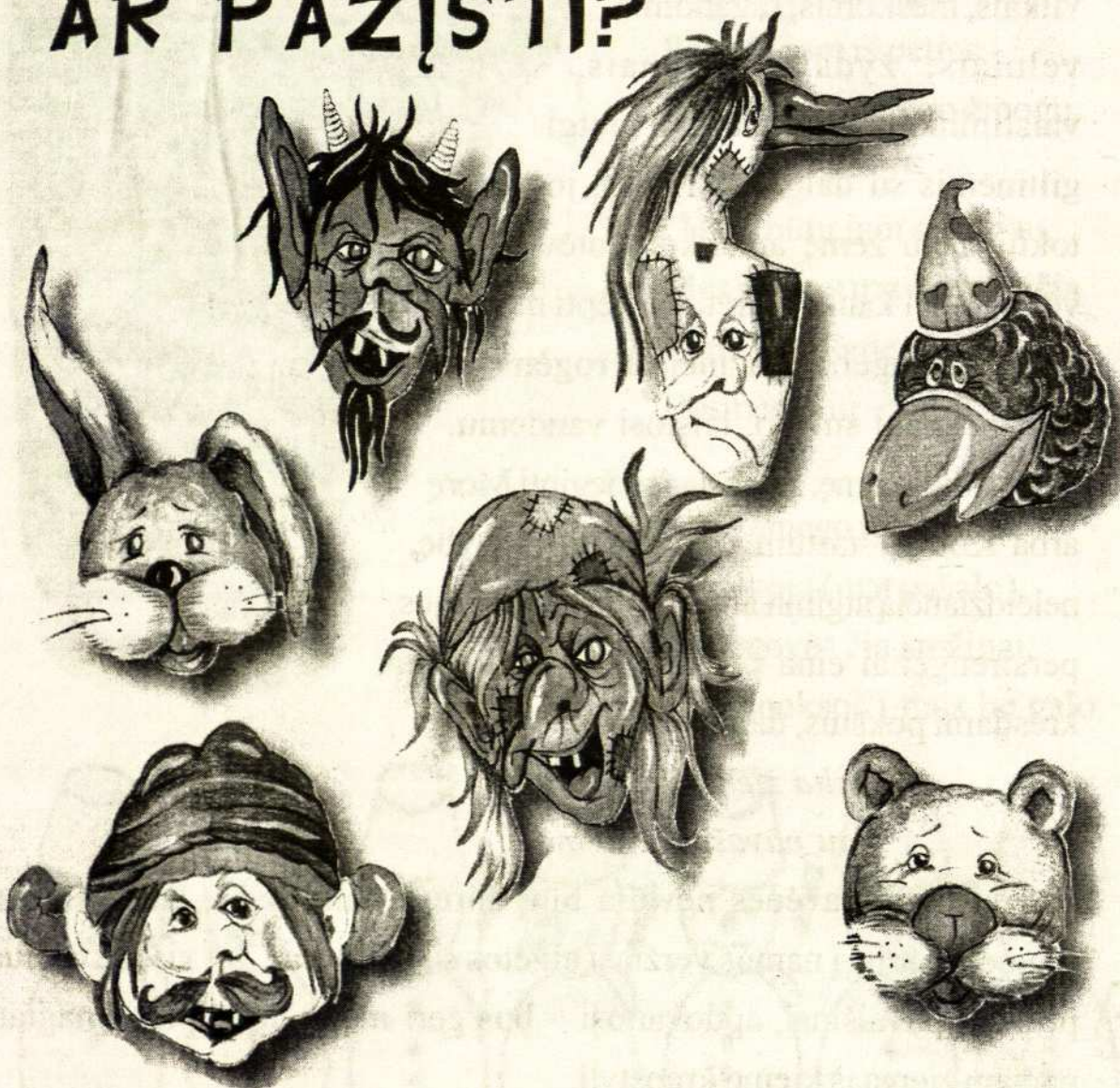
Pagrindinis Užgavėnių valgis – blynai, visokių miltų, dydžio ar storio. Kuo daugiau tą dieną privalgysi, tuo geresni metai bus. Blynai simbolizuoja atbundančią saulutę.

UŽGAVĖNĖS

AR PAŽISTI?

Surask Užgavėnių kaukes

BESMEGENIS IŠVYKSTA

Violeta PALČINSKAITĖ

Besmegenis itūžo:

- Tai siaubinga apgaulė!

Reikalauju sau šalčio!

Kam jūs atsiuntėt saulę?

Kas dabar sugalvojo

Šitą išmonę žiauria...

Aš skubėsiu į šiaurę!

Taip, - į šiaurę!

Į šiaurę!

Pristatykit karietą!

Pristatykit karietą!

Tegu ratai lediniai

Tarsi viesulas rieda.

Ei, paduokit kepurę!

Ei, paduokit man šluotą!

Oi, tirpstu,

Oi, man šilta...

Oi, nereik...

Pa...vė...luo...ta...

Ir, pavirtęs bala,

Čia, visiems prie akių,

Tik suriko:

- Nereikia karietos -

Plaukiu!

VISŲ MYLINČIŲJŲ GLOBĖJAS

Šv. Valentino diena minima vasario 14 d.

Šventasis Valentinas gyveno Italijoje, Terni mieste netoli Romos, III amžiuje po Kristaus. Šv. Valentinas buvo išmintingas, giliai tikintis ir labai geras vyskupas. Jis pagelbėjo daugeliui imperatoriaus persekiojamų krikščionių. Šv. Valentinas drauge su Šv. Marijumi diena iš dienos lankydavo suimtus ir į kalėjimą įmestus krikščionis. Taip jie malda ir užuojauta ne vienam padėjo iškęsti visus kankinimus ir likti ištikimiems savo Viešpačiui Jėzui Kristui. Gausybė legendų pasakoja, kaip Šv. Valentinas padėjo vaikinui ir merginai, kurie vienas kitą labai mylėjo. Jų tėvai prieštaravo jaunuolių santuokai.

Pabėgę iš namų įsimylėjęliai rado prieglobstį pas Šv. Valentina, kuris juos ir sutuokė.

Prisimindami šią legendą kasmet vasario 14 dieną, kuri pasaulyje vadinama Valentino diena, žmonės dovanoja savo mylimiesiems dovanas ir juos sveikina. Be to tikėdami, jog Šv. Valentinas yra visų mylinčiųjų globėjas, prašo jo globos.

Šv. Valentino mirtis

Legenda pasakoja, kad imperatorius Klaudijus įsakė persekioti, tai yra gaudyti, bausti ir net žudyti už tikėjimą krikščionis. Sugautą Šv.

PATARLĖS IR PRIEŽODŽIAI

Ir šalčiausia žiema bijo pavasario.

Auksas ir pelenuose žiba.

Jei kitą apgausi, tai piktą paragausi.

Vėją pasėjęs, audros susilauksi.

Draugą bėdoje pažinsi.

Rūkytų kiaulė pypkę, bet apatinė lūpa trumpesnė.

Be tiesos nėra nei šviesos.

Valentiną atvedė pas imperatorių Klaudijų, kuris norėjo priversti šventąjį vyrą atsisakyti krikščionių tikėjimo ir melstis pagoniškiems dievams. Šv. Valentinas jam atsakė, kad dėl žmonių susikurtų stabų savo Dievo neatsisakys. Tatai labai užrūstino imperatorių, ir šis įsakė vienam generolui įkalinti Šv. Valentiną savo namuose. Vos tik įžengęs į generolo namus šventasis pradėjo melstis: “Viešpatie Jėzau, kuris esi vienintelė tikroji šviesa, apšviesk šiuos namus, kad čia gyvenantys pažintų tave, tikrąjį Dievą”. Tai išgirdęs generolas atsakė: “Jei tavo Dievas yra tikroji šviesa, tai tegul gražina mano dukteriai regėjimą. Tuomet aš įvykdysiu viską, ko beprašytum”.

Šv. Valentinas pasimeldė, ir akloji mergaitė praregėjo. Išvydę tokį stebuklą, visi generolo artimieji pradėjo tikėti Dievą ir pasikrikštijo. Sužinojęs apie šį įvykį, imperatorius Klaudijus labai supyko ir paliepė Romos valdytojui Placidui nužudyti visus generolo artimuosius, o pačiam Valentinui nukirsti galvą. Tai nutiko 269 metais.

Šventojo kūną drauge su kitais nukankintais krikščionimis palaidojo prie garsaus kelio Via Flaminia. Vėliau šioje vietoje, ant Šv. Valentino kapo, popiežius Julijus I pastatė baziliką. XIII amžiuje Šventojo relikvijos buvo perkeltos į Šv. Praksedos bažnyčią Romoje, kur ilsisi iki dabar.

Senasis Romos miestas, kuriame Šv. Valentinas dėl savo tikėjimo buvo nužudytas.

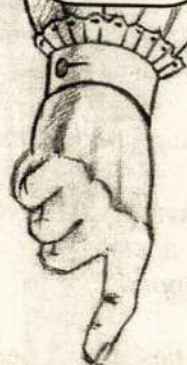

Iš avelių debesų
Vėjo siūlu vilnoniu,
Mezga pasaką senelė,
Deda pasakų skrynelėn.
Atsisėsk ir paskaityk
Pasakų šalin sugrižk.

Varpai ir PELIŪKŠTIS

RIMANTAS ŽILVIČIUS

Matai, kad pasakose būna daug visokių gražių senoviškų ir nevisai suprantamų žodžių. Bet nenusimink - Senelė tau paaiškins.

Dideliame ir gražiame mieste, tarp kalnų ir rūmų, stovėjo Katedra. Ji buvo balta kaip pirmosios meilės laiškas. Šalia stiebėsi varpinė su auksiniu bumbulu viršūnėje. Šis senas bokštas turėjo šimtą akmeninių laiptų ir gražias melodijas grojantį laikrodį. Bet didžiausias bokšto turtas buvo varpai, kuriuos kažkada išliejo auksinių rankų meistrai ir pažymėjo savo inicialais, kad ir po daugelio metų žmonės nepamirštų, kas nusipelnęs miestui, kieno dėka varpų garsai plaukia į dangų.

Miestiečiai iš tolo atpažindavo varpų balsus ir tuoj keldavo akis į bokštą. Pamaldesnieji persižegnodavo, didžiai palaimai užplūdus krūtinę.

Atsitiko taip, kad Skaris - miško peliūkštis - įsiropštė į senąją varpinę. Jis niekada nebuvo girdėjęs varpų aidėjimo, be to, jautėsi alkanas ir sužvarbęs. Jo kailinukai buvo nutriušę, šalikėlis seniai beskalbtas, o bateliai kiauri ir nunešioti.

Nusipelnęs

- daug gero padaręs.

Įsiropštė

- labai sunkiai įlipo.

Sužvarbęs

- sušalęs, tubūt oras buvo bjaurus.

Mutinys

- kažkas, kas tinka valgymui.

Netauzyk niekų

- kai nežinai ką pasakyti, geriau iš viso patylėti.

kabojo visų didžiausias varpas - su herbais ir raitytais balto sidabro užrašais.

- Kas jūs tokie ir ką čia veikiat? – smalsavo Skaris.

- Mes varpeliai, mes varpeliai, - suskambo mažiausieji. - Kviečiame žmones mišioms, tilindžiuojame per procesijas.

- Mes prabylame per didžiąsias šventes, - atsiliepė bronziniai varpai.

- Tada žmonių upės plaukia Katedron, visi būna pasipuošę ir laimingi, pamiršę rūpesčius ir kasdienybę.

- O jūs ką darote? - peliūkštis maloniai kreipėsi į šone kabantį varpą su liūdnu angelu ant šono.

- Až kviečiu žmones palydėti Anapilin išėjusio. Skelbiu mirties valandą, nes be jos neišsivaizduojamas gyvenimas. Atėjęs turi išeiti, - liūdnai krustelėjo varpas.

Tik sidabrinis galiūnas tylėjo.

- O jūs kam? - vis tebesmalsavo atvykėlis, kišenaitėje ieškodamas nosinės, nes buvo pasigavęs slogą.

Didysis varpas su valstybės herbu ir kovų vaizdais tebetylėjo, lyg nesiteikdamas prabilti.

- Na, sakykite, sakykite, pone Lituanai, - pagarbiai kreipėsi mažieji varpeliai.

- Aš - Didysis Valstybės Varpas, - pagaliau prabilo

Tilindžiuojame

- tyliai
skambiname.

Anapilis

- senovėje, mirus
žmonėms,
sakydavo, kad jie
Anapilin išėjo.

Pasigavo slogą

- kai sušalo ir nosis
varvėti pradėjo.

Sija

- Tai labai storas
medinis pagalys,
ant kurio ir varpus
pakabinti galima

Lituanu pavadintasis. - Šaukiu tautą nelaimės valandą,
kai gaisrai ar marai krašte įsismarkauja, kviečiu
vienybėn lietuvius, kai priešai veržiasi į šalį.

Reikšmingai patylėjęs, tęsė:

- Skelbiu pergalę, kai mūsų vyrai sugrįžta kovą
laimėję.

Tai pasakęs, varpas susiūbavo, net skersinė sija
sugirgždėjo.

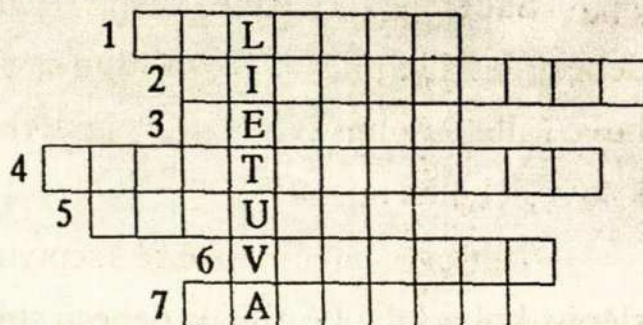
- Tai didžiausias ir svarbiausias mūsų šalies
šauklis, - sugaudė visi varpai, pagarbiai pasisukdami
į Varpų Varpo pusę.

- O kas čia pas jus valgomo? - neatlyžo
išbadėjęs peliūkštis.

- Nieko! Ne duona mes gyvi, niekingas
peliūkšti, o skambesiu, kuris žadina žmogų!

I. Išspręsk kryžiažodį.

1. Lietuvos sostinė. 2. Žymiausias Lietuvos
alpinistas, įkopęs į aukščiausią pasaulio
viršukalnę Everestą, yra Vladas 3. Valsybės
simbolis. 4. Pagrindinis valstybės įstatymas.

5. Upių tėvas. 6. Valstybės simbolis. 7. Garsus Lietuvos krepšininkas
Arvydas

17

SNAIGELĖ

ANĖ GELHAR

Mažytis lašelis plaukiojo didelėje jūroje.

- Ateik! - pašaukė jį saulė.

- Kodėl? - paklausė lašelis.

- Todėl, kad tau reikia iškeliauti!

Saulė pakėlė lašelį aukštai į dangų ir išsiuntė į kelionę. Baltoje debesų laivėje plaukė jis su savo broliais per žydrynę. Čia, viršuje, buvo šalta, lašeliai žvarbo. Kas jiems beliko! Tik priglusti vienam prie kito ir šiek tiek nusnūsti.

Tuo tarpu laivė plaukė virš septynių šalių, septynių jūrų ir septynių slėnių, kol priplaukė pilkają debesų stotį prie septynių kalnų.

- Dėmesio! Paskutinė stotelė! Prašome išlipti! - sušvilpė vėjas Fricas, debesų laivės pilotas.

Keliauninkai nubudo. "Įdomu, kur aš nutūpsiu. Ant medžio? Gėlės taurelėje? Upelyje? Ant lauko? Ant žolės stiebelio? Ant bokšto? Ant stogo? Sraunioje upėje? Ant nosies? Lietaus statinėje? Ant gatvės? Gal tiesiai į jūrą, kur visų lašelių namai? - spėliojo mūsų lašelis ir iš

nuostabos ėmė šokti. “Kokie gražūs mano broliai! O aš! Ir aš taip pat! Aš baltas kaip žvaigždėlė!”

Atsargiai pamažu jis sukiojosi, šokinėjo ore ir sukosi ratu. Jis norėjo ilgai, labai ilgai būti gražus ir šokti. Bet vis labiau ir labiau artėjo žalias miškas, mažas miestelis su raudonais stogais, o pačiame jo viduryje – mirganti, spalvinga ir smagi kalėdinė mugė.

“Man čia patinka, čia aš pailsėsiu!”

Mūsų lašelis, dabar jau virtęs snaigele, nutūpė ant Anetės kasos. Jis spindėjo kaip perliukas.

- Tik pažvelkit! - tarė Sabina.

Kajus ir Martyna, Peras ir visi vaikai aplinkui striksėjo, šokinėjo ir šūkavo:

- Sninga, sninga, sninga!

MIŠKO PARDUOTUVĖ

- Ech,
Rudasis, neteisingai
gyvename, ne kaip
žmonės. Liūdna. Tik pažvelk,
kuo kiauras dienas užsiimame. Tik tai ir tedarome, kad naršome po
mišką ir ieškome, ką čia suėdus. Vakarop taip nusibaigi, kad net
pasilinksminti nebesinori.

- O ką daryti, kai maistas pats neateina? - kilstelėjo pečius
Lokys.

- Man kilo
viena mintis,
norėčiau su tavimi
pasikalbėti. Gal galėtum ką
nors patarti, - saldžiai tarė Lapė.

- Nagi, dėl ko nori
pasitarti? - maloniai atsakė
Lokys.

- Manau, kad žmonės
neturi jokių rūpesčių todėl, kad visur pasistatė
parduotuvių. Žmonės pernelyg nenusilaksto. Ateina į parduotuvę,
nusiperka ko nori, o paskui sau ilsisi atsigulę.

- Teisingai sakai, - sutiko Lokys. - O ką tai reiškia mums?

- Kad po kiek laiko galėtume gyventi kaip rojuje, reikia miške
atidaryti parduotuvę. Bet aš viena to nepadarysiu. Reikia, kad prisidėtų
visi, - pasakė Lapė.

- Tai gerai, pasikviesime Šarką. Jinai kaip mat visiems tai praneš, -
patarė Lokys.

Taigi pasikvietė jie Šarką. Šarka ėmė skraidyti po mišką, skleisdama
žinią, neva Lapė atidaro miške parduotuvę. Visi, kas nori, gali atnešti
savo dalį, o kas savo dalies neatneš, bus aptarnaujamas paskutinis kas
liktų.

Žvėreliai pagalvojo, pasitarė ir nusprendė: parduotuvė –geras
dalykas. Drąsesnieji ėmė nešti savo dalį. Vienas nešė riešutus, kitas -
žuveles, kai kas - netgi mėsą, jeigu pasisekdavo medžioklė. Sėdėjo sau
Lapė ir visa tai tikrino, kiekvienam šypsojosi, kiekvienam rasdavo švelnų
žodį, galiausiai net į ausį sušnabždėdavo:

- Jūs tikrai gausite tik tai, kas geriausia.

- O ar galima parduotuvėje gauti ir avino kulšį? - domėjosi Vilkas.

- Kodėl gi ne! – patikino Lapė.

- O morkyčių ir kopūstėlių? - nedrąsiai paklausė Kiškis.

- Visko, ko širdis geidžia! - tikino Ilgasnapė.

Po tokių kalbų prekių ėmė sparčiai daugėti. O ir kam gi norėtusi likti nuošaly? Tačiau laikas eina, o parduotuvės vis nėra. Užtat Lapė labai pasitaisė: prižiūrėtas kailis, suapvalėjo šonai. Žvėreliai ėmė stebėtis, bet Lapės atsakymas vis tas pats:

- Atidaryti parduotuvę ne taip paprasta. Trūksta prekių. Reikia daugiau.

Miško žvėreliai pasistengė, ir vėl ėmė prekių daugėti. Statybai Lapė pasikvietė Lokį. Lokys ištuštino vietą proskynoje tarp dviejų pušaičių ir, kad viskas būtų kaip pridera, įtaisė vartelius.

Galiausiai atėjo toji ilgai laukta diena. Parduotuvės atidarymo proga susirinko visi - nuo mažiausio iki didžiausio. Stovi įsitempę, spaudžia vartus, mindžikuoja nuo kojos ant kojos. Laukia, kada gi ims leisti vidun. Pušyje tupi Šarka ir komanduoja.

- Jau visi susirinko, Rudasis, atidaryk! - riktelėjo Baltašonė ir suplasnojo sparnais.

D u r y s atsivėrė, ir miško gyventojų rimtumas tarsį išgaravo. Minia pamiršo gerą auklėjimą ir puolė į parduotuvę. Vartai nusivertė nuo vyrių,

lyg jų nebūtų buvę. Ir paties Rudojo vos nesutrypė, gerai, kad spėjo atšokti į šoną. Šarka neteko kelių plunksnelių.

Vos tik sumaištis nutilo, žvėreliai apsidairė.

- Ir kokia gi čia apgavystė? - sukaukė Vilkas. - Žadėjo avino kulši, o čia nėra ne tik avienos, bet net avies kaulų!

O pamatę tuščias lentynas, ėmė rėkti visi. Leidosi ieškoti Lapės, bet jos nebuvo nė kvapo. Tada kreipėsi į Lokį. Tačiau jis tik mojavo letenomis ir stengėsi nusukti akis. Ir pats norėjęs parduotuvėje paskanauti medaus. Taigi visi ėmė pulti Šarką.

- Ei, Ilgauodege! O kur prekės? Visame miške pasakojai apie parduotuvę ir apie visokias gėrybes, kurių čia bus apsčiai!

- Taip ir yra. Kur nieko nėra, ten nieko ir nėra, - atsakė Šarka ir dėl visa pikta pakilo ant kitos šakelės.

- Kaip tai? Apgavystė! Vagystė!!! - ėmė šaukti pasipiktinusi minia.

- Jokia čia apgavystė. Juk aiškiai pasakėme, kad mūsų parduotuvėje bus savitarna. Ką pasiimsi, tas ir bus tavo. Na, neturiu laiko čia su jumis plepėti. Lapė atidaro parduotuvę kitame miške, dangišką gyvenimą rengia jūsų pusbroliams. Mane paskyrė reklamos agente, - linksmi sutarškėjo Šarka ir nuskrido.

Iš mūsų kūrybos

Rašo Čikagos lituanistinės
mokyklos mokiniai

ŠALČIO KARALIENĖ

Seniai, seniai, toli, toli buvo
tokia šalis, kuri buvo šaltesnė negu
Antarktika. Sniegas apliejo visą šalį.
Vasarą, taip pat ir žiemą, buvo šalta,
šalta, šalta. O toje šalyje gyveno viena
moteris. Jos vardas buvo Šalčio
karalienė. Piktesnės moters už ją nieks
negalėjo surasti. Ji nieko nemylėjo ir
jos nieks nemylėjo. Ji buvo šalta, pikta ir beširdė. Jos širdis pavirto
ledu nuo jos piktumo. Pati šalis tapo šalta ir liūdna nuo Šalčio
karalienės. Ji gyveno didelėje pilyje ir turėjo daug tarnų, kurių nekenė

Su rogutėm - nuo kalniuko
Lekiam atsivežt pieštukų,
Pailsėję - vakare
Mes nuspalvinsim save.

ir jiems nedavė valgyti. Moteris tarnams niekados nedėkodavo.

Vieną šaltą dieną į karalienės šalį atkeliavo pasiklydęs berniukas. Jis buvo labai išsigandęs. Tarnas pribėgo prie karalienės ir sako:

- Jūsų didenybe, berniukas atkeliavo į jūsų karalystę. Sako, kad pasiklydo! Ką mums daryti?

- Uch! Koks kvailas bernas! Kaip jis atkeliavo čia? Na gerai, atvesk jį pas mane. Tarnas nusilenkė ir išbėgo. Po valandėlės prieš karalienę atsirado mažas, sušalęs berniukas.

Karalienė priėjo prie berniuko ir piktai pastūmė:

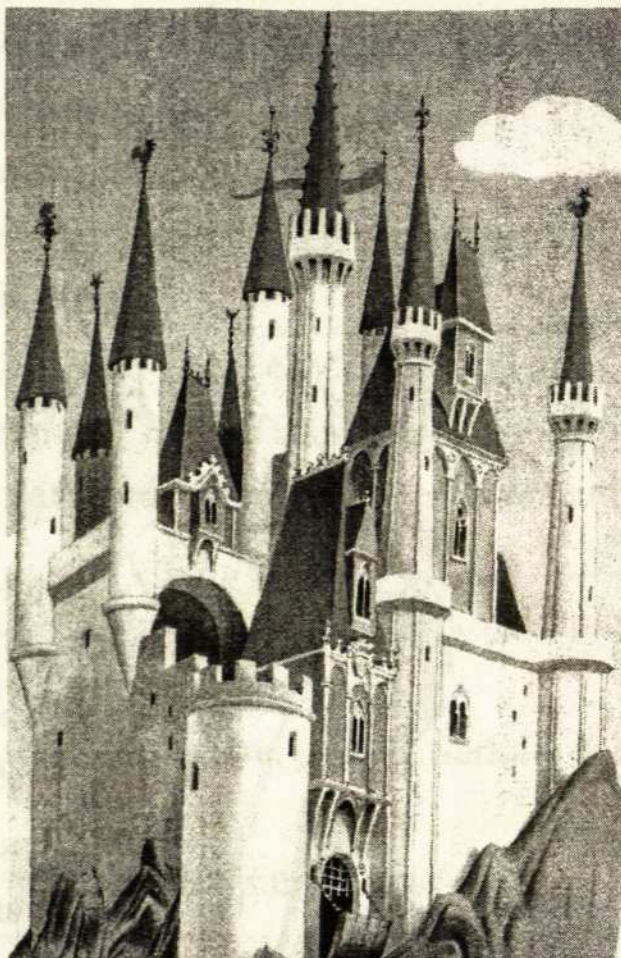
- Lenkis! Aš esu Šalčio karalienė. Aš esu labai gera, tai aš tau padėsiu. Tu gali būti mano tarnas. Dabar aš einu pagulėti...

- Ačiū! Mano vardas...

Bet karalienė jau išėjo.

Kitą dieną, įžengė į šalį priešai ir norėjo pulti pilį. Jie buvo baisūs, pikti ir norėjo užmušti karalienę. Jie įbėgo į pilį ir sugriebė valdovę. Nieks nenorėjo jai padėti, tik tas vienas berniukas. Jis buvo geras ir mylėjo karalienę. Vaikas pripildė šimtą kibirų karštu vandeniu ir užpylė ant priešų. Priešai išsigando ir pabėgo. Karalienė suprato, kokia pikta ji buvo, atsiprašė visų, padėkojo berniukui ir suruošė didelę puotą...

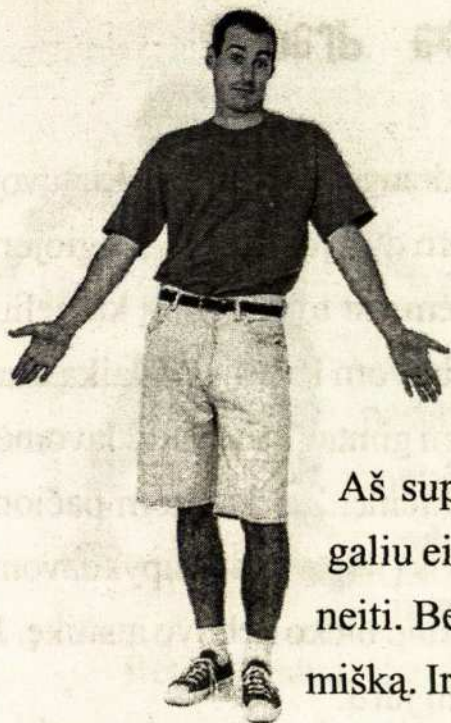
Net laukas sušilo, gėlės pražydo ir sniegas dingo. Nuo to laiko karalienė buvo gera ir maloni.

Živilė Badaraitė

7 skyrius

Sakoma, tėvai turi akis pakaušyje

Ar tu galvoji, kad tavo tėvai turi akis pakaušyje? Aš galvoju, kad mano tėvai turi.

Aš buvau pavalgęs pietus. Aš paklausiau ar galiu suptis lauke ant supynių.

Aš supausi ir man atsibodo, tai aš paklausiau, ar galiu eiti krepšinį žaisti. Mamytė sakė - niekur kitur neiti. Bet eidamas aš apsigalvojau ir pradėjau bėgti į mišką. Ir staiga jinai mane pamatė.

Aš pavalgiau pusryčius ir ėjau į lauką žaisti. Aš galėjau vieną valandą. Aš žaidžiau ir po to aš po tvora palindau ir nubėgau paslaptingu keliu. Aš buvau pas draugą dvi valandas. Aš vėl palindau po tvora ir norėjau nubėgti prie durų, bet mamytė pamatė mane bėgant.

Aš galvoju, kad mano tėvai turi akis pakaušyje.

Jonukas Butauskas,

3 skyrius

Mano geriausias draugas

Vieną kartą mano mama man nupirko kačiuką. Jis buvo paprastas rainas kačiukas. Jis buvo labai plonas ir silpnas. Aš jį pavadinau Rainiuku. Aš su mama pirkdavau visokio maisto Rainiukui. Jis pradėjo storėti ir stiprėti. Jis buvo mano geriausias draugas. Jo

mėgstamiausias žaislas buvo siūlas. Aš bėgiojau ir jis gaudė. Jis niekada neidavo į lauką bet vieną karštą vasaros dieną mama netyčia paliko duris atviras ir jis pabėgo. Aš ilgai jo ieškojau, bet jis nebegrižo. Aš labai ilgiuos savo geriausio draugo, Rainiuko.

Saulius Jackevičius, 3 skyrius

Geriausia draugė

Roberta - mano geriausia draugė. Mes gimėm Lietuvoj. Mes susipažinom, kai buvorn dviejų metukų. Bėgiojom tais pačiais takeliais, žaidėm ant tokių pačių kalnelių, pynėm vainikėlius. Mes buvom kartu visą laiką kuri mes turėjom. Netgi šventėm gimtadienį. Dalindavomės žaislais. Gyvenom vienam kieme. Žaidėm tom pačiom lėlytėm. Dainavom ir šokom visą laiką. Kai susipykdavom, už penkių minučių jautėmės kaip nieko nebuvo atsitikę. Ji buvo gera, o dabar aš ją palikau ten toli, už tų jūrų.

Julija Boženovaitė

3 skyrius

Melagio pasaka

Kai mėnulis buvo keturkampas, o saulė trikampė ir riedėjo žeme, katės gyveno vandeny, o žuvys gyveno rūmuose, atsitiko keistas dalykas. Karvės sulipo į medžius ir ėmė sukti lizdus.

Varnos arė laukus, zuikiai kepė pyragus. Iš dangaus saldainiais lijo. Septynios stirnos ant vienos kojos šokinėjo. Pelytė pasodino pupą. Pupa augo augo ir iki dangaus užaugo. Lipau aš ta pupa tris dienas ir tris naktis. Staiga pupa – triokšt, o aš žemėn - keberiokšt.

Melagiui kepurė dega. Meluosi - toli nenuvažiuosi. Melagio liežuvėlis - vėjo botagėlis.

Justė Navikaitė

5 skyrius

Kai aš supykstu

Vieną kartą mes važiavome į čiuožyklą.
Aš laukiau tos dienos. Kelias buvo ilgas.
Mes važiavome trise: aš, mama ir tėtis.

Pagaliau mes atvažiavome. Tas
pastatas buvo didžiulis. Pradėjome čiužinėti. Man
nelabai sekėsi. Tada aš smarkiai, bet juokingai
nukritau, mama pradėjo juoktis. Man tai nepatiko
ir aš supykau.

Bet kada jau išėjau iš čiuožyklos supratau, kad mama man nieko
blogo nenorėjo. Todėl atsiprašiau, kad buvau piktas ir laimingai
gyvenome.

Pyktis ne visada žmogui padeda!

Žanas Girdo

5 skyrius

Našlaitė

Senai, senai gyveno našlaitė, kuri buvo labai gera. Jos tėvai mirė
kai jai buvo 5 metukai. Nuo to laiko ji gyveno su netikrais seneliais
gatvėje. Aš senutei kiekvieną sekmadienį praeidama įmetu po rublį į
mergaitės dėžutę.

Vieną dieną eidama iš bažnyčios pamačiau mergaitę verkiančią.
Aš prie jos priėjau ir atsisėdau.

- Ar tau viskas gerai? - aš paklausiau.

- Seneliai išėjo ketvirtadienį ir dar negrįžo! - ji man atsakė.

- Greitai jie grįš. Aš prižadėjau ir įmečiau 2 rublius į jos dėžutę.

Pirmadienį aš grįžau pas mergaitę. Ji jau sėdėjo su seneliais. Aš
apsidžiaugiau ir nusišypsojau.

Grįžusi namo aš atsipjoviau duonos. Aš užsitepiau sviesto ir

atsisėdau ant kėdės. Aš pagalvojau apie savo vaikus. Aš taip juos myliu. Man liūdna, kad jie išsikraustė. Mano anūkai su tėvais išvažiavo. Aš nieko netekau. Žiūriu, kad pradėjo žaibuoti. Aš pagalvojau apie našlaičius. Ar jiems viskas gerai?

Man neliko ką daryti. Aš išsikviečiau taksi. Tuo atvažiavo. Aš nuvažiavus pakėliau senele. Ji sutiko su manim važiuoti ir visi įsėdo į taksi. Nuvažiavom namo ir aš juos pamaitinau duona, sviestu, druska ir vaisiais. Kol jie valgė, aš paskambinau į mokyklą ir pasakiau, kad nauja mergaitė ateis poryt į klasę. Tada aš paruošiau kambarius. Seneliams didelį kambarį, kuris buvo mano dukros. Mergaitei - kitos dukros kambarį su lėlėmis. Aš naktinius suradau visiems. Mergaitei - dukros naktinius. Senelė gavo vienus iš mano naktinių. Seneliui - mano mirusio vyro nakties rūbus. Mergaitė sakė, kad aš jos herojus. Aš sakiau, kad aš ne herojus, bet man kitos mintys galvoje buvo. Visi gali būti herojai, nors ir mažai paaukoja.

Sandra Badaraitė

5 skyrius

Melagis

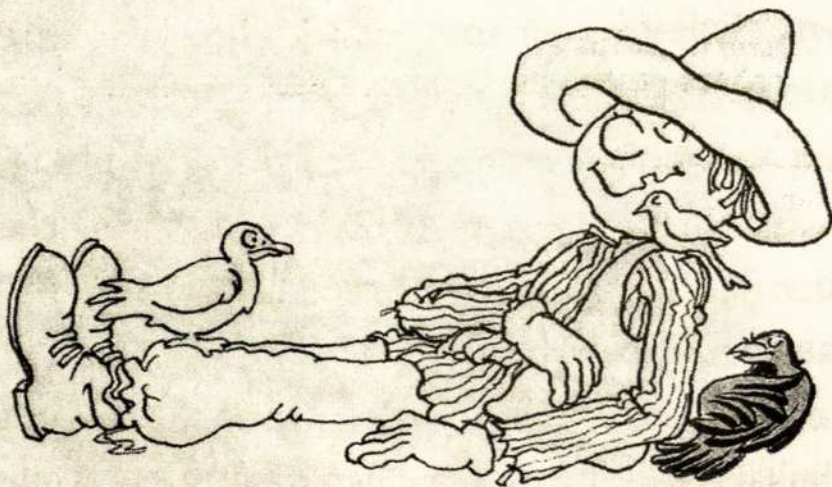
Gyveno Jonukas. Jis labai mėgo prižadėti ir meluoti. Vieną kartą Jonukas žaidė su savo laidyne. Jis buvo prie labai gražaus namo, kuris buvo naujas. Jonukas su draugais šaudė virš to namo. Jonukui nepasisekė. Jis bandė šauti virš namo, bet pataikė tiesiai į langą. To namo šeimininkas pamatė išdaužtą langą ir paklausė kas tai padarė. Jonukas labai bijojo ir tylėjo, bet paskui jis pasakė, kad jo draugas taip padarė. Šeimininkas vaikus barė ir liepė prisipažinti tam, kuris taip padarė. Jis pasakė jog žino kaltininką. Jonukas suko galvą - iš kur šeimininkas galėjo žinoti. Kas galėjo jį išduoti, gal Aušra? Bet jį išdavė ne Aušra, o jo raudonas kaip burokas veidas. Jonukas nutarė prisipažinti, nes visi žiūrėjo į jį.

Taigi, melo trumpos kojos.

Ignas Pečiulis, 5 skyrius

Melagis melavo,
Per tiltą važiavo,
Rateliai užkliuvo,
Melagis nuriuvo.

Surask skirtumus ir
nuspelvink.

Daug pasaulio įdomybių
Nori sužinot vaikai,
Jas visas Žiniukas žino
Ir užrašo tau tiksliai.
Nori būti Žiniuku,
Tai skaityki iš pradžių...

Ar žinai?

Ko nemato Lietuvos žiema

Gamta žiemai ruošiasi iš anksto. Laukų gėlės žemėn išbarsto savo sėklas, kurios sudygs tik pavasarį. Paberia riešutus lazdynai, giles - ąžuolai. Daugelis vabaliukų, drugių taip pat sudėjo kiaušinėlius, iš jų išsirito vikšrai, šie virto lėliukėmis. Lėliukės žemėje, ar po žieve sulauks pavasario ir pasauliui dovanos naujus, stiprius vabzdžius. Kai kurie drugeliai, jau šį rudenį išsirito iš lėliukių ir žiemos saugiose vietose. Kaip ir daugybė vabaliukų, nurimusių po žieve, žemėje. Toks miegantis vabzdelis atrodo negyvas, tačiau, atsargiai pašildytas, gali atgyti. Tik jokia būdu to negalima daryti, nes pabudęs drugelis jau nesugebės užmigti ir gyvas sulaukti pavasario.

Girioje po medžiais ir
kelmais miega
gyvatės, žalčiai.
Upelio dugne,
ten, kur vanduo
ramus, į krūvas
susirinkusios
varlės. Nors varliukai

miega ne visiškai, gali šiek tiek judėti, tačiau nuo ūdros pasprukti negali.

Miega ir žvėrys. Tik prisiminkite ežiuką. Tai jis po pirmųjų šalnų pradingo kažkur... Žinoma, jis gyvas ir sveikas, nes lizde po malkų rietuve sausa, neužkrinta sniegas ir nepučia vėjas. To ežiukui užtenka, nes iki pavasario jis nevaikščios, nejudės, alsuos vos vos, o širdutė plaks po kartą kitą per minutę. Rudenį ežiai turi didžiausią apetitą - kemša viską, ką tinkamo rasdami. Prikaupia riebalų, kurie iki pavasario, vadinasi, ne mažiau kaip penkis mėnesius, juos maitins, šildys.

Giliame urve, smėlio kalnelyje, snaudžia barsukas. Po rudeninių puotų barsukai tampa du kartus

sunkesni, jų kailis tankesnis

ir šiltesnis. Nors,

žinoma, urve ne taip

šalta, nes žvėrys

lapų, žolės

prisinešė, guolį

pasiklojo. Miega

barsukas ne taip kietai kaip ežys.

Giliame urvely po žeme miega miegapelės.

Neapsirikote - pačios tikriausios

miegapelės. Lietuvoje jų 4 rūšys. Pati

dažniausia - gelsvai rusva, pūkuota uodega

lazdyninė. Didžiausia - didžioji. Būdama

vos ne voveraitės dydžio, ji pasižymi

plėšrumu, gali net paukščių lizdus

nusiaubti. Visos miegapelės, pirmoms šalnomis praslinkus, užmiršta

smagų gyvenimą inkiluose, drevėse, palieka riešutus, pumpurus bei

uogas ir, nunirusios į požemius, snaudžia. Kartais net septynetą mėnesių.

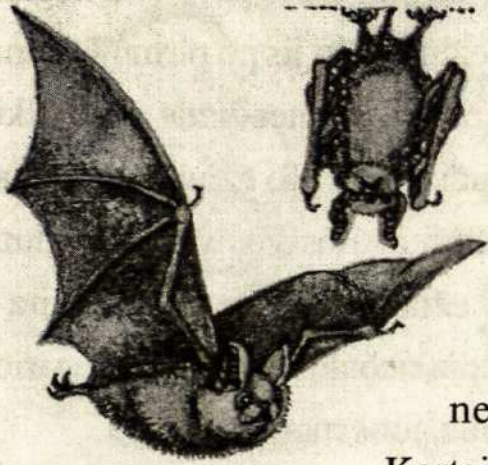
Rūsiuose, palėpėse tūno šikšnosparniai. Rūsio kampe tūnantis

ramus žvėriukas – lyg nykštuko pirštinė. Tik šarmos lašiukai ant jo

kailio žvilga. Jiems negalima trukdyti, jų nereikia liesti, šildyti jų patalpų. 31

777
777
777
777
777

Pajudintas, pabudintas žvėriukas visas savo sukauptas maisto atsargas - riebalus - išnaudos bemat ir žus nesulaukęs pavasarinės šilumos.

Ar tai jau visi tie padarėliai kurių nemato Lietuvos žiema? Ko gero - ne.

Kartais, ypač stipriai atšalus, keletui dienų gali užmigti voveraitė. Be jos, žiema Lietuvoj nemato ir meškos. O ji dažnai čia būna, mūsų miškuos gyvena. Rudenį po išvirtusiais medžiais, po kelmiais landą padariusios, jos susirango ir užminga. Krinta sniegas, pusto pūga. Meškos guoly gimsta mažučiai, vos keturis šimtus gramų sveriantys meškiukai. Kai pavasarį senoji meška pabunda, žiemos tik lopelis kitas būna belikęs.

Sujunk taškus.

KRYŽIAŽODIS

BUROKĖLIS

I LANGELIUS
SURAŠYK
NUPIĘSTU
DAIKTŲ PAVA-
DINIMŲ RAIDE-
LES. KAI VI-
SUOSE LAN-
GELIUOSE
PUIKUOSIS
RAIDELĖS,
KRYŽIAŽODIS
BUS
IŠSPRESTAS.
SĖKMĖS!

ALP(LKA) 1785
2003, Nr. 2

LIETUVOS NACIONALINĖ
MARTYNO MAŽVYDO BIBLIOTEKA

DĖKOJAME EGLUTĖS AUKOTOJAMS:

BUSUITO Daina	\$10.00
KARVELIS Kristina ir Rasa	\$35.00
NEMANIS Lukas.....	\$5.00
PASKONYTĖ Terese.....	\$35.00
RIEWE Karolis.....	\$10.00
SIDABRAS Rytis.....	\$15.00
JASAITIENĖ Elena.....	\$10.00
UPTAITĖ Austėja.....	\$3.00
RESKEVIENE Gražina.....	\$10.00
AUSTRAS Dalia.....	\$5.00
ČEKANAUSKAS V&J.....	\$10.00
PECK Msgr. Leon J.....	\$70.00

EGLUTĖ

8812 W. 103 rd. St., Palos Hills, IL. 60465, USA
Tel. 708-430-1911